

Iniekcja doszklistkowa

Dotarcie leku do wnętrza gałki ocznej zarówno podanego miejscowo w postaci kropli, jak i doustnie w postaci tabletek jest ograniczone. Zastrzyki podawane bezpośrednio do wnętrza gałki ocznej są obecnie najbardziej skutecznym sposobem leczenia wielu chorób oczu, a w szczególności siatkówki. W starczym zwyrodnieniu plamki – AMD iniekcje nadal stanowią podstawową formę terapii w powstrzymywaniu tej okrutnej choroby.

CENTRUM MEDYCZNE ORBITA

ul. Mińska 25A, lok. U10
03-808 Warszawa
tel. +48 22 847 44 50

kontakt@centrummedyczneorbita.pl
www.centrummedyczneorbita.pl

Spis treści

	<i>strona</i>
1. Co oznacza iniekcja doszklistkowa?	3
2. Jakie leki są wstrzykiwane?	3
3. Gdzie wykonywane są iniekcje?	3
4. Jak przygotować się do zastrzyku?	4
5. Jak wykonywany jest zastrzyk do oka – krok po kroku?	4

	<i>strona</i>
6. Czy zastrzyk jest bolesny?	5
7. Czy mam się jakoś szczególnie zachowywać po wstrzyknięciu leku do ciała szklistego?	5
8. Jakie są możliwe działania niepożądane związane z leczeniem?	5
9. Podsumowanie	7

1.

CO OZNACZA INIEKCJA DOSZKLISTKOWA?

Iniekcja doszklistkowa oznacza wstrzyknięcie leku do ciała szklistego (w skrócie szklistka, substancja o żelowej konsystencji wypełniająca wnętrze gałki ocznej). Lek w postaci zastrzyku podawany jest przez twardówkę (biała zewnętrzna część oka). Może być podawany jako pojedyncze wstrzyknięcie lub, jak w cukrzycowym obrzęku plamki, w formie powtarzających się zabiegów.

2.

JAKIE LEKI SĄ WSTRZYKIWANE?

- » najczęściej stosowane są leki z grupy inhibitorów VEGF: ranibizumab, aflibercept i bewacizumab. Działanie tej grupy substancji ma na celu spowolnienie lub zatrzymanie wzrostu nieprawidłowych naczyń krwionośnych oraz zmniejszenie obrzęku w obszarze plamki. Leki te mają zastosowanie w cukrzycowym obrzęku plamki, zwyrodnieniu plamki żółtej, obrzęku plamki spowodowanym zakrzepem żyły środkowej siatkówki, zapaleniem błony naczyniowej itp.,

- » leki przeciwzapalne (sterydy) są czasami stosowane w celu zmniejszenia obrzęku siatkówki i są zalecane w różnych stanach, takich jak: cukrzycowy obrzęk plamki, niedrożność żyły siatkówki, zwyrodnienie plamki żółtej, zapalenie błony naczyniowej oka i obrzęk plamki po zabiegu wewnątrzgałkowym. W postaci zastrzyku podawany jest triamcynolon. Pozostałe dwa leki: deksametazonem i acetonid fluocinolonu wstrzykiwane są w postaci implantu do komory ciała szklistego, z którego przez kilka miesięcy uwalnia się lek. Acetonid fluocinolonu nie jest zarejestrowany w Polsce,
- » antybiotyki wstrzykuje się do ciała szklistego w ciężkich zakażeniach oczu, zwykle w sytuacjach nagłych,
- » inne leki: ocriplasma itp., stosowany u dorosłych w leczeniu trakcji szklistkowo-plamkowej (VMT, ang. vitreomacular traction), w tym także związanej z otworem w plamce o średnicy mniejszej lub równej 400 mikronów.

3.

GDZIE WYKONYWANE SĄ INIEKCJE?

Zastrzyki wykonuje się w gabinecie zabiegowym lub na sali operacyjnej. Obowiązuje procedura ambulatoryjna. Oznacza to, że po zastrzyku pacjent wraca do domu i do normalnych zajęć.

4.

JAK PRZYGOTOWAĆ SIĘ DO ZASTRZYKU?

- » upewnij się, że znasz wskazania do zastrzyku oraz potencjalne ryzyko związane z procedurą,
- » przed zabiegiem nie wykonuj makijażu, nie stosuj kosmetyków w okolicy oczu,
- » poinformuj lekarza o kroplach do oczu jakie stosujesz codziennie (np. krople na jaskrę),
- » powiadom swojego lekarza o wszelkich infekcjach lub stanach zapalnych oczu, a także o zachorowaniu na przeziębienie, grypę, anginę i inne choroby infekcyjne,
- » powiadom swojego lekarza, jeśli masz alergię na jod, jakiegokolwiek środki znieczulające lub którykolwiek ze składników leku,
- » powiadom swojego lekarza o jakichkolwiek problemach, które wystąpiły po wcześniejszych wstrzyknięciach do gałki ocznej,
- » powiadom swojego lekarza, jeśli wystąpiły błyski światła w oku lub męty w oku,
- » powiadom swojego lekarza, jeśli miałeś niedawno udar lub zawał serca,
- » poinformuj swojego lekarza, jeśli jesteś w ciąży, planujesz zajście w ciążę lub karmisz piersią,
- » poinformuj swojego lekarza, jeśli w ciągu czterech tygodni poprzedzających leczenie została przeprowadzona lub w ciągu najbliższych czterech tygodni jest planowana operacja na oku,
- » umów się z kimś, kto ewentualnie będzie mógł odebrać Cię po zabiegu.

5.

JAK WYKONYWANY JEST ZASTRZYK DO OKA – KROK PO KROKU?

1. Na powierzchnię gałki ocznej podawany jest środek znieczulający w postaci kropli.
2. Następnie okolicę oka oczyszcza się 10% roztworem jodku powidonu, a powierzchnię oka 5% roztworem antyseptycznym.
3. Na twarz zakładana jest serweta z otworem na oko.
4. Zakłada się rozwórkę do oka, aby utrzymać je otwarte.
5. Podane krople znieczulające minimalizują ból, a środek antyseptyczny ryzyko infekcji.
6. Następnie lekarz prosi Pacjenta, aby spojrział w przeciwnym kierunku do miejsca wstrzyknięcia i w odległości 3,5 lub 4 mm od rąbka rogówki wprowadza igłę przez białą część oka (twardówkę) i wstrzykuje lek.

Cała procedura trwa kilka minut. Ważne jest, aby Pacjent nie zaciskał oczu podczas zakładania rozwórki, ponieważ to powoduje dolegliwości bólowe. Pacjent powinien też leżeć płasko i nie ruszać się, podczas wykonywania iniekcji. Podczas wstrzyknięcia można w ciągu jednej lub dwóch sekund widzieć ciemną plamę przed okiem, a po zastrzyku męty w oku. Zazwyczaj mijają one po kilku, kilkunastu minutach.

6.

CZY ZASTRZYK JEST BOLESNY?

Ból zależy od różnych czynników, a niektóre osoby mogą być bardziej wrażliwe niż inne. Większość pacjentów mówi, że wstrzyknięcia są bezbolesne i jedyną rzeczą, jaką czują, jest niewielki ucisk. Sama rozwórka może wywoływać u niektórych pacjentów uczucie ucisku. Cały zabieg może być trochę niekomfortowy, lecz dyskomfort mija w ciągu kilku minut.

7.

CZY MAM SIĘ JAKOŚ SZCZEGÓLNIIE ZACHOWYWAĆ PO WSTRZYKNIĘCIU LEKU DO CIAŁA SZKLISTEGO?

- » nie są konieczne szczególne środki ostrożności, z wyjątkiem unikania tarcia oczu,
- » krople antybiotykowe należy stosować do oczu zgodnie z zaleceniami lekarza; jeśli wcześniej były stosowane inne krople np. na jaskrę, należy kontynuować leczenie,
- » można zażywać zwykłe leki przeciwbólowe, aby złagodzić dyskomfort w ciągu pierwszych kilku dni po zabiegu,

- » ostrość wzroku może być zamglona przez kilka dni, a męty w polu widzenia stopniowo będą znikać.

8.

JAKIE SĄ MOŻLIWE DZIAŁANIA NIEPOŻĄDANE ZWIĄZANE Z LECZENIEM?

Podobnie jak w przypadku każdej procedury medycznej lub chirurgicznej, istnieje małe ryzyko powikłań po wstrzyknięciu doszklistkowym. Większość komplikacji, które mogą wystąpić, pochodzi z samej iniekcji, a nie z leku.

Częste działania niepożądane:

- » ból podczas zabiegu; czerwone oko (z powodu krwawienia w miejscu wstrzyknięcia, które ustępuje po tygodniu lub dwóch); obolałe i twarde oko; czarne „plamki” lub męty w polu widzenia (mogą trwać przez kilka dni); przejściowy wzrost ciśnienia w oku,
- » niektóre osoby mogą odczuwać ból lub uczucie piasku w oku po kilku godzinach od zabiegu, co zwykle jest spowodowane wysychaniem i podrażnieniem powierzchni oka po kroplach antyseptycznych. Silniejszy ból może oznaczać zarysowanie rogówki. Po zastosowaniu kropli nawilżających, objawy w ciągu 24 godzin powinny ustąpić.

- » doszklistkowe wstrzyknięcie steroidowe zwiększa ryzyko zmętnienia soczewki (powstania zaćmy) oraz wzrostu ciśnienia wewnątrzgałkowego.

Poważne działania niepożądane:

- » odwarstwienie siatkówki – nagłe błyski światła, nagłe pojawienie się lub zwiększenie liczby ruchomych plamek w polu widzenia, zasłona przed okiem, ograniczenie pola widzenia, spadek ostrości wzroku,
- » zakażenie wnętrza gałki ocznej – ból oka, zaczerwienienie, wrażliwość na światło, pogorszenie ostrości widzenia,
- » zmętnienie soczewki (zaćma) – widzenie jak przez mgłę, mniej wyraźne kontury i kształty lub gorsze widzenie kolorów,
- » zwiększenie ciśnienia w oku – widzenie otoczek wokół źródeł światła, zaczerwienienie oka, nudności, wymioty i zaburzenia widzenia.

W badaniach klinicznych inhibitorów VEGF powikłania te występowały z częstotliwością mniejszą niż 0,1% iniekcji (1 na każde 1000 przypadków). W przypadku wielokrotnych wstrzyknięć u jednego pacjenta ryzyko wynosi około 1% (1 na 100).

Ogólnoustrojowe działania niepożądane:

Istnieje teoretyczne zwiększone ryzyko wystąpienia zakrzepów krwi (takich jak zawał serca lub udar) po doszklistkowym podaniu środków anty-VEGF. Jednak w badaniach klinicznych obserwowano niską częstość występowania tych zdarzeń. Pacjenci z udarem mózgu w wywiadzie mogą być bardziej narażeni na kolejny udar. Jeśli u Pacjenta wystąpił udar lub zawał

serca, należy to omówić z lekarzem okulistą przed zabiegiem.

Jeśli pacjent podejrzewa, że pojawiło się u niego działanie niepożądane, powinien niezwłocznie porozmawiać ze swoim lekarzem. Działania niepożądane można zgłosić pocztą elektroniczną korzystając z adresu ndl@urpl.gov.pl

Wyżej wymienione następstwa i zdarzenia niepożądane mają charakter przykładowy. Oznacza to, że w trakcie iniekcji doszklistkowej lub po niej mogą pojawić się także inne miejscowe i ogólne działania niepożądane, nie ujęte w przedstawionym Pacjentowi materiale informacyjnym.

W medycynie zawsze może dojść do sytuacji jeszcze nieopisywanych w literaturze fachowej, związanych z nietypową anatomią lub nietypową reakcją organizmu Pacjenta.

9.

PODSUMOWANIE

- » celem terapii doszkliskowej jest stabilizacja lub poprawa widzenia,
- » wynik leczenia zależy w dużej mierze od indywidualnego stanu oka,
- » wstrzyknięcia do oka są ogólnie bardzo bezpiecznymi zabiegami,
- » rzadko występują działania niepożądane, niemniej niektóre mogą być poważne. Leczenie tych powikłań wymaga zastosowania dodatkowych procedur chirurgicznych,
- » każda iniekcja niesie podobne ryzyko rozwoju jakichkolwiek efektów ubocznych lub komplikacji opisanych powyżej,
- » w celu osiągnięcia najlepszych rezultatów należy zgłaszać się na zastrzyki oraz badania kontrolne systematycznie zgodnie z zaplanowanymi terminami.